

31 Μαρτίου, 1992

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/στές]

ΑΝΤΩΝΗΣ ΛΑΖΑΡΟΥ,

Εφεσείων,

v.

ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Εφεσίβλητης.

(Ποινική Έφεση 5501).

-
- Ποινή — Μεταφορά περιστρόφου χωρίς άδεια του Υπουργικού Συμβουλίου κατά παράβαση των άρθρων 3(1), 4 (1) (2) (α) και 28 του περί Πυροβόλων Όπλων Νόμου του 1974 (Νόμος 38/74).
- 5 Ποινή — Χρήση περιστρόφου κατά παράβαση των άρθρων 4 (1) (2) (α) και 28 του ίδιου Νόμου.
- Ποινή — Κατοχή εκρηκτικών υλών (11 φυσίγγια περιστρόφου) χωρίς άδεια του Επιθεωρητή Εκρηκτικών Υλών, κατά παράβαση του άρθρου 4 (4) (δ) του περί Εκρηκτικών Υλών Νόμου, Κεφ. 54.
- 10 Ποινή — Συντρέχουσες ποινές φυλάκισης — Δύο χρόνων στην πρώτη κατηγορία, δύο χρόνων στη δεύτερη και εννέα μηνών στην τρίτη κατηγορία — Επικυρώθησαν από το Εφετείο.
- 15 Ποινή — Επιμέτρηση — Ελαφροντικοί παράγοντες — Κατάσταση υγείας εφεσείοντα — Δεν συνιστούσε εξαιρετικές περιστάσεις για μείωση της ποινής υπό του Εφετείου για καθαρά ανθρωπιστικούς λόγους.
- Ο περί Αυξήσεως των Ποινών (Πυροβόλα Όπλα και Εκρηκτικά Όπλα) Νόμος του 1978 (Ν.27/78) — Αύξησε το προνοούμενο ανώτατο όριο ποινής στα αδικήματα μεταφοράς και χρήσης περιστρόφου σε φυλάκιση διά βίου.
- 20 Στις 21/4/91 ο εφεσείων αφού είχε καταναλώσει τρεις μικρές μπουκάλες κονιάκ "Αγγλίας" ανέσυρε περιστρόφο και έριξε ένα πυροβολισμό πάνω σε ένα κιβώτιο μπύρες σε καφενείο του χωριού Σαλαμιού στην Επαρχία Πάφου. Κατά την ανάκριση του ισχυρίσθηκε αρχικά ότι το περιστρόφο του το είχε δώσει ένας αστυνομικός στον οποίο το επέστρεψε και που δεν ήθελε να αποκαλύψει το όνομα του. Αργότερα όμως οδήγησε την αστυνομία στο διαμέρισμά του και το παράδωσε. Σε έρευνα που ακολούθησε η αστυνομία βρήκε δέκα φυσίγγια. Ο κατηγορούμενος ομολόγησε την διάπραξη
- 25

των αδικημάτων και παραδέχθηκε ενοχή. Το Κακούργιοδικείο αφού έλαβε υπόψη τους ελαφρυντικούς παράγοντες οι οποίοι περιλάμβαναν λευκό ποινικό μητρώο, άμεση ομολογία, κακή κατάσταση υγείας, στοιχείο επιπολαιότητας, καμμία προηγουμένη χρησιμοποίηση του περιστρόφου, μέθη, προσωπικές οικογενειακές και οικονομικές συνθήκες και έκλειψη της πολιτικής κατάστασης που οδήγησε στη θέσπιση αυστηρότερων ποινών, του επέβαλε τις πιο πάνω ποινές φυλάκισης.

5

Σε έφεση εναντίον των ποινών σαν έκδηλα υπερβολικών ο εφεσείων ισχυρίστηκε ότι το Κακούργιοδικείο κατά την εξέταση του παράγοντα "σοβαρότητα του αδικήματος" παρέλειψε να λάβει υπόψη ότι παρήλθε η κατάσταση προ του 1978 για την οποία ψηφίστηκε ο νόμος 27/78 και επίσης ότι δεν εδόθη η δέουσα βαρύτητα στη μέθη και στην κατάσταση της υγείας του.

10

Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την έφεση και απεφάνθηκε ότι:

1. Το γεγονός ότι το Κακούργιοδικείο δεν επέβαλε στον εφεσείοντα στην κατηγορία χρήσης περιστρόφου ποινή μεγαλύτερη από εκείνη για τη μεταφορά του, μαρτυρεί ότι έλαβε επαρκώς υπόψη του το γεγονός ότι όταν έκαμε χρήση του περιστρόφου του ο εφεσείων βρισκόταν σε κατάσταση ευθυμίας ή μέθης.

15

2. Αναφορικά με το θέμα της υγείας του εφεσείοντα υπήρχαν τα ιατρικά πιστοποιητικά των θεραπόντων ιατρών του. Ο νευροχειρουργός τον υπέβαλε σε χειρουργική επέμβαση και σύμφωνα με το πιστοποιητικό του, μετεχειρητικά παρουσίασε ραγδαία βελτίωση. Ο ουρολόγος του έκαμε κυστοσκόπηση και διαστολή της ουρήθρας με τοποθέτηση ουροκαθετήρα ο οποίος θα παρέμενε για ένα μήνα οπότε και η κατάσταση της υγείας του θα επανεκτιμώτο. Αν η επανεκτίμηση αυτή οδηγούσε σε δυσάρεστες προβλέψεις για τον εφεσείοντα το Εφετείο θα ανέμενε κοινοποίηση των προβλέψεων αυτών κατά τη συνέχιση της έφεσης. Ο κυβερνητικός ιατρός των Κεντρικών Φυλακών με το δικό του πιστοποιητικό ουσιαστικά συμφωνούσε με τους θεράποντες ιατρούς εξέφρασε όμως την άποψη ότι "η κατάσταση της υγείας του θα επιδειωνώτο από την περαιτέρω κράτηση του". Η έκφραση όμως αυτή δεν συνιστά από μόνη της τις εξαιρετικές προσωπικές περιστάσεις που δικαιολογούν επέμβαση του Εφετείου για λόγους ανθρωπιστικούς.

20

25

30

3. Δεν υπάρχει καμμία αναλογία μεταξύ των γεγονότων των αυθεντιών που επεκαλέσθη ο εφεσείων αναφορικά με την κατάσταση της υγείας των εφεσείοντων με τα αντίστοιχα γεγονότα στην παρούσα υπόθεση.

4. Το Κακούργιοδικείο απέδωσε στην κατάσταση της υγείας του εφεσείοντα τη δέουσα κάτω από τις περιστάσεις βαρύτητα.

35

Η έφεση απορρίπτεται.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Δημοκρατία ν Κυριάκου και άλλου (1990) 2 Α.Α.Δ. 264.

Barhouch ν The Republic (1987) 2 C.L.R. 245.

Zewar ν Δημοκρατίας (1990) 2 Α.Α.Δ. 384.

5 *El-Disi ν Της Δημοκρατίας (1991) 2 Α.Α.Δ. 536.*

Έφεση εναντίον Ποινής.

10 Έφεση εναντίον της ποινής από τον Αντώνη Λαζάρου ο οποίος βρέθηκε ένοχος στις 16 Ιουλίου, 1991 από το Κακουργιοδικείο Πάφου (Αριθμός Ποινικής Υπόθεσης 2188/91) στην κατηγορία μεταφοράς περιστρόφου χωρίς άδεια κατά παράβαση των άρθρων 3 (1) 4 (1) (2) (α) και 28 του Περί Πυροβόλων Όπλων Νόμου, 1974 (Νόμος 38/74),
15 στην κατηγορία χρήσης περιστρόφου κατά παράβαση των άρθρων 4 (1) (2) (α) και 28 του πιο πάνω Νόμου και στην
20 κατηγορία κατοχής εκρηκτικών υλών χωρίς άδεια κατά παράβαση του άρθρου 4 (4) (δ) του Περί Εκρηκτικών Υλών Νόμου, Κεφ. 54 και καταδικάστηκε από Π. Καλλή, Π.Ε.Δ., Σ. Νικολαΐδη, Α.Ε.Δ. και Πασχαλίδη, Ε.Δ. σε συντρέχουσες ποινές φυλάκισης 2 χρόνων στη πρώτη και δεύτερη κατηγορία και 9 μηνών στην τρίτη κατηγορία.

Μ. Κυπριανού, για τον εφεσεΐοντα.

Λ. Κουρσουμπά (κα), Ανώτερη Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για την εφεσίβλητη.

Cur. adv. vult.

25 ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Ι. Πογιατζής.

ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δ: Στις 16 Ιουλίου 1991 το Κακουργιοδικείο Πάφου βρήκε τον Εφεσεΐοντα ένοχο, κατόπιν δικής του παραδοχής, στις ακόλουθες τρεις κατηγορίες:

30 1. Μεταφορά περιστρόφου χωρίς άδεια του Υπουργι-

κού Συμβουλίου κατά παράβαση των άρθρων 3(1), 4(1)(2) (α) και 28 του περί Πυροβόλων Όπλων Νόμου του 1974 (Νόμος 38/74).

2. Χρήση περιστρόφου κατά παράβαση των άρθρων 4 (1)(2)(α) και 28 του πιο πάνω Νόμου.

5

3. Κατοχή εκρηκτικών υλών (11 φυσιγγια περιστρόφου) χωρίς άδεια του Επιθεωρητή Εκρηκτικών Υλών, κατά παράβαση του άρθρου 4(4)(δ) του περί Εκρηκτικών Υλών Νόμου, Κεφ. 54.

Την ίδια μέρα το Κακουργιοδικείο επέβαλε στον Εφεσείοντα συντρέχουσες ποινές φυλάκισης δυο χρόνων στην πρώτη κατηγορία, δυο χρόνων στη δεύτερη κατηγορία και εννέα μηνών στην τρίτη κατηγορία.

10

Η παρούσα έφεση στρέφεται εναντίον των πιο πάνω ποινών φυλάκισης η διάρκεια της οποίας είναι, κατά τον ισχυρισμό του Εφεσείοντα, έκδηλα υπερβολική και θα πρέπει ως εκ τούτου να μειωθεί ουσιαστικά.

15

Δεν υπάρχει διαφωνία ως προς τις συνθήκες διάπραξης των αδικημάτων. Στην προσβαλλόμενη απόφαση του το Κακουργιοδικείο εξιστορεί τα γεγονότα καθώς και τη μετέπειτα συμπεριφορά του Εφεσείοντα ως ακολούθως:

20

"Ο Κατηγορούμενος είναι ιδιοκτήτης του καταρέ "Τροπικάνα" στην Πάφο στο οποίο απασχολεί σαν γκαρσόνι τον Χριστάκη Κλεομένου, Μ.Κ.1. Στις 21/4/91 το απόγευμα, ο Κατηγορούμενος μαζί με τον Μ.Κ.1 και τρεις Ρουμάνες καλλιτέχνιδες πήγαν με το αυτοκίνητο του Κατηγορουμένου στο χωριό Μαμώνια όπου έφαγαν σε ένα εστιατόριο και ο Κατηγορούμενος κατανάλωσε δύο μικρές φιάλες κονιάκ "Αγγλίας". Αργότερα όλοι μαζί πήγαν στο χωριό Σαλαμιού και έκατσαν όλοι, εκτός από μια καλλιτέχνιδα η οποία περίμενε μέσα στο αυτοκίνητο, στο καφενείο της Αθηνάς Σταύρου (Μ.Κ.2). Εκεί στο καφενείο ο Κατηγορούμενος κατανάλωσε ακόμα μια μικρή φιάλη κονιάκ "Αγγλίας".

25

30

Κατά τις 6.30 μ.μ. της ίδιας μέρας ο Κατηγορούμενος και η συνοδεία του ετοιμάστηκαν για να φύγουν από το καφενείο και ενώ έφευγαν ο Κατηγορούμενος ανέσυρε περίστροφο και έριξε ένα πυροβολισμό πάνω σε ένα κιβώτιο με μπύρες και στη συνέχεια το έβαλε στη μέση του. Η Μ.Κ.2 άρχισε να φωνάζει και να καλεί τον Κατηγορούμενο να φύγει. Την ίδια στιγμή ενώ ο Κατηγορούμενος προσπαθούσε να καθισχύσει την Μ.Κ.2, ο Κλεομένους (Μ.Κ.1) έπιασε το περίστροφο από τον Κατηγορούμενο και το έβαλε στο χώρο αποσκευών του αυτοκινήτου. Στην συνέχεια όλοι μαζί έφυγαν και κατευθύνθηκαν προς την Πάφο. Η υπόθεση δεν καταγγέλθηκε στην Αστυνομία εκείνη τη μέρα. Μετά που είχαν φύγει ο Κατηγορούμενος και η συνοδεία του πήγαν στο καφενείο της Μ.Κ.2 οι Μ.Κ.3, 4 και 5. Εξέτασαν το κιβώτιο με τις μπύρες και βρήκαν μια βολίδα την οποία και παρέλαβε ο Μ.Κ.5.

Την επομένη ένα άγνωστο πρόσωπο κατάγγειλε το επεισόδιο στο Τ.Α.Ε. Πάφου το οποίο άρχισε τη διεξαγωγή της σχετικής έρευνας. Στα πλαίσια της διερεύνησης της υπόθεσης η Αστυνομία κάλεσε τον Κατηγορούμενο και τον Μ.Κ.1 για ανάκριση. Στη διάρκεια της ανάκρισης του Κατηγορουμένου ο Λοχίας Μ.Κ.7 ερεύνησε τον Κατηγορούμενο και βρήκε μέσα στο τσαντάκι του ένα φυσιγγίο των 9 μ.μ. Επέστησε την προσοχή του Κατηγορούμενου στο νόμο και ο τελευταίος απάντησε: "Έν του στεν και έκοψε μέσα στο τσαντάκι". Αρχικά ο Κατηγορούμενος είπε στους ανακριτές ότι το περίστροφο του το είχε δώσει ένας αστυνομικός στον οποίο το επέστρεψε και το όνομα του οποίου δεν είχε πρόθεση να αποκαλύψει "για να μην τον μπερτέψει" όπως ανέφερε. Αργότερα, όμως, ο Κατηγορούμενος οδήγησε την αστυνομία στο διαμέρισμά του και τους παράδωσε το περίστροφο (τεκμήριο 1) το οποίο είχε κρυμμένο στην μπανιέρα. Ακολούθησε έρευνα του δωματίου του Κατηγορουμένου η οποία οδήγησε στην ανεύρεση άλλων 10 φυσιγγίων.

Το περίστροφο εξετάστηκε από τον εμπειρογνώμονα της Αστυνομίας ο οποίος βρήκε ότι ήταν σε καλή κα-

τάσταση. Εξέτασε, επίσης, τα φυσίγγια και βρήκε ότι μόνο πέντε από αυτά ήταν σε καλή χρησιμοποιήσιμη κατάσταση.

Ο Κατηγορούμενος σε θεληματική κατάθεση που έδωσε στην Αστυνομία ομολόγησε τη διάπραξη των πιο πάνω αδικημάτων, έδωσε λεπτομέρειες του επεισοδίου και ανέφερε ότι το περίστροφο του το είχε δώσει ο πρώην εργοδότης του για σκοπούς αυτοπροστασίας του. Όταν κατηγορήθηκε γραπτώς από την Αστυνομία απάντησε: "Παραδέχομαι, ήταν ένα λάθος, ζητώ συγγώμη".

Αναφορικά με τις προσωπικές συνθήκες του Εφεσεϊόντα, το Κακουργιοδικείο αναφέρει ρητά στην απόφασή του ότι στην επιμέτρηση της ποινής έχει δώσει τη δέουσα βαρύτητα στους ελαφρυντικούς παράγοντες που είχε επικαλεστεί ο τότε ευπαίδευτος συνήγορός του και που περιγράφονται στο ακόλουθο απόσπασμα της προσβαλλόμενης απόφασης:

"1) Στο λευκό μητρώο του Κατηγορουμένου.

2) Στην άμεση ομολογία του Κατηγορουμένου στην Αστυνομία και στη σημερινή παραδοχή του στις κατηγορίες. Τόνισε, επίσης, ότι αυτά τα δυο στοιχεία αποτελούν έμπρακτη μεταμέλεια και ότι η έμπρακτη και πλήρης μεταμέλεια εκφράζεται από το γεγονός ότι ο Κατηγορούμενος ζήτησε αμέσως συγγώμη από την Μ.Κ.2 και προσφέρθηκε να την αποζημιώσει.

3) Στην κατάσταση της υγείας του - πάσχει από οξεία οσφυαλγία με έντονους πόνους και χρειάζεται θεραπεία και ανάπαυση.

4) Στο ότι ο Κατηγορούμενος έχει ενεργήσει με επιπολαιότητα και ότι το στοιχείο της επιπολαιότητας έπαιξε, αν όχι τον κύριο ρόλο, τον πιο σημαντικό στη διάπραξη των πιο πάνω αδικημάτων.

5) Στο ότι ο Κατηγορούμενος είχε τα φυσίγγια και

το περίστροφο στο σπίτι του χωρίς ποτέ να το είχε χρησιμοποιήσει. Τονίστηκε ότι το περίστροφο δεν συνδέεται με εγκληματικό παρελθόν.

5 6) Ότι πρόκειται για ένα μεμονωμένο επεισόδιο το οποίο διαπράχθηκε ενώ ο Κατηγορούμενος διατελούσε υπό το κράτος μέθης. Τονίστηκε ότι ο Κατηγορούμενος δεν έθεσε σε κίνδυνο τη ζωή οποιουδήποτε.

10 7) Στις προσωπικές, οικογενειακές και οικονομικές περιστάσεις του Κατηγορούμενου όπως φαίνονται στην έκθεση του Γραφείου Ενημερίας. Ο Κατηγορούμενος είναι 38 ετών, είναι παντρεμένος και ζει σε διάσταση με τη σύζυγό του. Έχει δύο παιδιά ηλικίας 15 και 11 χρόνων, καταδικάστηκε από το Δικαστήριο να καταβάλλει διατροφή £50 μηνιαίως την οποία καθυστερεί να καταβάλλει και από τον Αύγουστο του 1990 εκκρεμούν εντάλματα εναντίον του με χρέη της τάξης των 15 £4,400.

8) Στο ότι η πολιτική κατάσταση, η οποία οδήγησε το νομοθέτη να προβλέψει αυστηρές ποινές, έχει τώρα εκλείψει."

20 Το βασικό επιχείρημα του ευπαίδευτου δικηγόρου του Εφεσείοντα ενώπιον μας είναι ότι το Κακουργιοδικείο αφενός, προσέδωσε στη σοβαρότητα των αδικημάτων υπέρμετρη βαρύτητα και, αφετέρου, παρέλειψε να δώσει στους πιο πάνω ελαφρυντικούς παράγοντες τη δέουσα βαρύτητα, με αποτέλεσμα να επιβάλει στον Εφεσείοντα ποινές φυλάκισης τόσο μακράς διάρκειας ώστε να μπορούν 25 αναμφίβολα να χαρακτηριστούν ως έκδηλα υπερβολικές.

30 Στο βαθμό που αφορά τη σοβαρότητα των αδικημάτων το παράπονο του Εφεσείοντα είναι κατά τη γνώμη μας αδικαιολόγητο. Στην υπόθεση *Κυπριακή Δημοκρατία ν. Αντωνάκη Κυριάκου και άλλου*, (1990) 2 Α.Α.Δ. 264 τονίστηκε το γεγονός ότι η ταξινόμηση της εγκληματικής συμπεριφοράς για σκοπούς τιμωρίας αποτελεί ευθύνη του νομοθέτη και ότι η σοβαρότητα που προσδίδεται στο έγκλημα από το νομοθέτη, όπως προσδιορίζεται από το

ανώτατο όριο ποινής που προνοείται για ένα έγκλημα, συνιστά ένα από τους παράγοντες που συνθέτουν τη σοβαρότητα του εγκλήματος αυτού που το Δικαστήριο οφείλει να λάβει υπόψη στην επιμέτρηση της ποινής και να συνεκτιμήσει με τα γεγονότα της υπόθεσης, τόσο για την επιλογή του τύπου της ποινής όσο και για τον καθορισμό της έκτασής της. Στην παρούσα περίπτωση η σοβαρότητα των εγκλημάτων που αναφέρονται στις κατηγορίες αρ. 1 και 2 έχει ταξινομηθεί από το νομοθέτη με τη ψήφιση του περί Αυξήσεως των Ποινών (Πυροβόλα Όπλα και Εκρηκτικά Όπλα) Νόμου του 1978 (Ν. 27/78), αντανακλάται δε στο γεγονός ότι ο νομοθέτης επέλεξε να αυξήσει το προνοούμενο ανώτατο όριο ποινής από 15 έτη φυλάκιση και £1.000 πρόστιμο σε φυλάκιση δια βίου.

Ο ευπαίδευτος συνήγορος του Έφεσείοντα ισχυρίστηκε ότι κατά την εξέταση και εκτίμηση του παράγοντα "σοβαρότητα του αδικήματος", το Κακουργιοδικείο παρέλειψε να λάβει υπόψη του ότι η κατάσταση που επικρατούσε στην Κύπρο το 1978 η οποία οδήγησε το νομοθέτη στην ψήφιση του Νόμου 27/78, δεν επικρατεί πλέον. Το Κακουργιοδικείο αναφέρει στην απόφασή του ότι λαμβάνει δικαστική γνώση του γεγονότος ότι δεν επικρατεί τώρα στην Κύπρο η κατάσταση που επικρατούσε τη δεκαετία του 1970 στη διάρκεια της οποίας υπήρχε έξαρση εγκλημάτων ένοπλης χρήσης βίας εναντίον της πολιτείας και της νόμιμης κυβέρνησης. Βέβαια η κατάσταση εκείνη είχε τερματιστεί πριν το τέλος του 1974. Όπως και να έχουν τα πράγματα, γεγονός παραμένει ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στις κατηγορίες αρ. 1 και 2 τιμωρούνται με φυλάκιση δια βίου ως ανώτατο όριο ποινής και ότι το Κακουργιοδικείο δεν μπορούσε να παραγνωρίσει το γεγονός αυτό ως ένα από τους παράγοντες που συνθέτουν τη σοβαρότητα του εγκλήματος και στην επιμέτρηση της ποινής να προσδώσει σ' αυτόν τη δέουσα βαρύτητα.

Με την προϋπόθεση ότι το Κακουργιοδικείο δεν ενήργησε κάτω από πλάνη αναφορικά με τη βαρύτητα που όφειλε να προσδώσει στους ελαφρυντικούς παράγοντες των οποίων την ύπαρξη είχε διαπιστώσει, η επιβολή στον

Εφεσείοντα ποινής φυλάκισης δυο χρόνων στην καθεμία από τις κατηγορίες αρ.1 και 2 δε μαρτυρεί ότι αποδόθηκε στη σοβαρότητα των αντίστοιχων δυο αδικημάτων υπέρμετρη βαρύτητα.

- 5 Σχετικά με τους ελαφρυντικούς παράγοντες ο κ. Κυπριανού έχει επικεντρώσει το επιχείρημα του κυρίως στον παράγοντα "μέθη" και στον παράγοντα "κατάσταση της υγείας του Εφεσείοντα". Εν πρώτοις, ούτε η μεταφορά του περιστρόφου ούτε η κατοχή των σφαιρών διαπράχθηκαν ενώ ο Εφεσείων βρισκόταν κάτω από την επίρεια ποτού. Το επιχείρημα περιορίζεται μόνο στο αδίκημα της χρήσης του περιστρόφου στο καφενείο της παραπονούμενης. Το γεγονός ότι το Κακουργιοδικείο δεν επέβαλε στον Εφεσείοντα στην κατηγορία της χρήσης του περιστρόφου ποινή μεγαλύτερη εκείνης που επέβαλε στην κατηγορία της μεταφοράς του περιστρόφου μαρτυρεί, κατά τη γνώμη μας, ότι το Κακουργιοδικείο έλαβε επαρκώς υπόψη του το γεγονός ότι ο Εφεσείων έκαμε χρήση του περιστρόφου ενώ βρισκόταν σε κατάσταση ευθυμίας ή μέθης και συνεπώς το παράπονο του Εφεσείοντα είναι αδικαιολόγητο και απαράδεχτο. Εξάλλου, η εκούσια μέθη του Εφεσείοντα πολύ μικρή αν όχι μηδαμινή βαρύτητα ως ελαφρυντικός παράγων μπορούσε να έχει μέσα στο σύνολο των περιστάσεων της παρούσας υπόθεσης.

- 25 Μεγαλύτερο ενδιαφέρον έχει το επιχείρημα του κ.Κυπριανού που έχει ως αφετηρία την κατάσταση της υγείας του Εφεσείοντα. Πάνω στο θέμα αυτό το Κακουργιοδικείο είχε ενώπιόν του το ιατρικό πιστοποιητικό, Τεκμ. "Α", του γιατρού κ. Ε. Τούρβα, Ειδικού Ορθοπαιδικού στο Νοσοκομείο Πάφου, ημερομηνίας 21/6/1991, στο οποίο αναφέρεται ότι ο Εφεσείων είχε εισαχθεί στο Νοσοκομείο στις 19/6/1991 "λόγω δεξιάς οξείας οσφυαλγίας, δια θεραπεία και περαιτέρω έρευνα", ότι ήταν τότε κλινήρης και ότι του συνεστήθη ανάπαυση στο κρεβάτι για περίοδο δέκα ημερών.

- 35 Ενώπιόν μας κατατέθηκαν τρία πολύ πιο πρόσφατα ιατρικά πιστοποιητικά που περιγράφουν ορισμένες εξελί-

Ξεις στην υγεία του Εφεσειόντα μετά τη μεταφορά του στις φυλακές καθώς και την ιατρική θεραπεία που του παρασχέθηκε στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Με αφετηρία τις νέες αυτές εξελίξεις στην υγεία του Εφεσειόντα ο κ.Κυπριανού εισηγήθηκε ότι τα τρία πρόσφατα ιατρικά πιστοποιητικά αποδεικνύουν την ύπαρξη εξαιρετικών συνθηκών αναφορικά με την υγεία του Εφεσειόντα, οι οποίες σύμφωνα με τη νομολογία μας επιτρέπουν στο Εφετείο να ασκήσει εξαιρετική επιείκεια.

Παράγοντα αποφασιστικής σημασίας για την αποδοχή ή την απόρριψη της εισήγησης του κ. Κυπριανού συνιστά η κατάσταση της υγείας του Εφεσειόντα όπως έχει εξελιχθεί από την ημέρα της καταδίκης του μέχρι σήμερα.

Αναφορικά με την οσφυαλγία του, η οποία είχε αναφερθεί και στο Κακουργιοδικείο, στο ιατρικό πιστοποιητικό του ημερομηνίας 27/1/1992, Τεκμ. 2 ενώπιόν μας, ο Ειδικός Νευροχειρουργός Α. Διέτης αναφέρει τα εξής:

"Ο ανωτέρω εισήχθη στο Ουρολογικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας την 13.12.1991 εξετάσθη από εμέ με ιστορικό οκτώ μηνών προοδευτικά επιδεινούμενης διαταραχής στην βάδιση.

Τον τελευταίο μήνα περπατούσε με την βοήθεια βακτηρίας. Επίσης παρουσίαζε δυσκολία στην ούρηση.

Η κλινική εξέταση έδειξε Σπαστική Τετραπάρεση με κλόνο επιγονατίδος και άκρου ποδός, αυξημένου τόνου και αυξημένα αντανακλαστικά στα κάτω άκρα. Επίσης παρουσίαζε αδυναμία των μικρων μυών των άκρων χειρών.

Ο ακτινολογικός έλεγχος έδειξε αυχενική δισκοπάθεια με σημαντική πίεση των νεύρων στο επίπεδο Α6-Α7 και μεταφέρθη στο Νευροχειρουργικό θάλαμο.

Την 23.12.1991 υποβλήθη σε χειρουργική επέμβαση και αφαίρεση του δίσκου με αποπίεση του νεύρου.

Μετεγχειρητικά παρουσιάσε ραγδαία βελτίωση και εξήλθε του Νευροχειρουργικού μεταφερθείς και πάλιν στον Ουρολογικό θάλαμο."

5 Στο δικό του ιατρικό πιστοποιητικό ημερομηνίας 24/1/1992, Τεκμ.1 ενώπιον μας, ο Ουρολόγος Δρ. Μ. Χριστοφίδης αναφέρει τα εξής:

10 "Ο πίο πάνω ασθενής εισήχθη επειγόντως στις 13.12.91 στο Ουρολογικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας με διάγνωση νευρογενής ουροδόχος κύστης, επίσχεση ούρων, στένωση ουρήθρας.

15 Εκ του ιστορικού αναφέρει από 9-μηνου δυσκολία κατά την ούρηση, συχνουρία και καύσος, με λεπτή διακεκομμένη ροή ούρων. Προ 7-μηνον εγένετο προσπάθεια από ιδιώτη ουρολόγο για διαστολή της ουρήθρας, αλλά ανεπιτυχώς.

20 Εκ του αναμνηστικού ιστορικού αναφέρει γονοκοκκική ουρηθρίτιδα που μπορεί να είναι και η πιθανή αιτία στενώσεως της ουρήθρας.

25 Η ενδοφλέβιος πυελογραφία έδειξε νευρογενή ουροδόχο κύστη με μεγάλο υπόλοιπο ούρων.

Στις 13.12.91 του εγένετο διαστολή της ουρήθρας και καθετηριασμός.

25 Λόγω νευρολογικών συμπτωμάτων μετεφέρθη στο Νευροχειρουργικό Τμήμα όπου υπεβλήθη σε χειρουργική επέμβαση και του αφαιρέθη ο ουροκαθετήρας.

30 Στις 3.1.92 επανήλθε στο Ουρολογικό Τμήμα αιτιούμενος δυσκολία κατά την ούρηση. Του εγένετο κυστοσκόπηση και διαστολή της ουρήθρας με τοποθέτηση ουροκαθετήρος, ο οποίος θα παραμείνει για ένα μήνα, οπότε και θα επανεκτιμηθεί η κατάσταση του ασθενούς, για τους μελλοντικούς χειρισμούς της υγείας του."

Ο Δρ. Χρ. Παπανεάρχου, Κυβερνητικός γιατρός στις Κεντρικές φυλακές, εξέδωσε δικό του πιστοποιητικό ημερομηνίας 22/1/1992, Τεκμ.3 ενώπιον μας, στο οποίο ουσιαστικά περιγράφει τα συμπτώματα και τη θεραπεία του Εφεσείουστα στο Γενικό Νοσοκομείο όπως αναφέρονται από τους γιατρούς Διέτη και Χριστοφίδη και καταλήγει εκφράζοντας την άποψη του ότι "η περαιτέρω κράτηση του κατάδικου θα επιδεινώσει την κατάσταση της υγείας του".

5

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να προσθέσουμε ότι κατά την ακρόαση της έφεσής του στις 11 Μαρτίου 1992 ο Εφεσείων παρουσιάστηκε στο Δικαστήριο χωρίς τη βοήθεια βακτηρίας, χωρίς κολλάρον και χωρίς ουροκαθετήρα ο οποίος σύμφωνα με το Τεκμ. 1 αναμενόταν να αφαιρεθεί και προφανώς αφαιρέθηκε κατά ή περί τις 3/2/1992 οπότε και θα εγίνετο επανεκτίμηση της κατάστασης της υγείας του Εφεσείουστα από ουρολογικής σκοπιάς. Αν η επανεκτίμηση αυτή οδηγούσε σε οποιοσδήποτε δυσάρεστες προβλέψεις για τον Εφεσείουστα, θα αναμέναμε από τον ευπαίδευτο συνήγορό του να μας κοινοποιήσει τις προβλέψεις αυτές κατά τη συνέχιση της ακρόασης της έφεσης στις 13/3/1992. Το Δικαστήριο είχε στο παρελθόν διευκολύνει την παρουσίαση από τον Εφεσείουστα όλων των στοιχείων αναφορικά με την υγεία του παραχωρώντας αναβολή της ακρόασης της έφεσης για το σκοπό αυτό.

10

15

20

25

Οι αυθεντίες στις οποίες αναφέρθηκε ο κ. Κυπριανού προς υποστήριξη της εισήγησής του είναι κατά κύριο λόγο η υπόθεση *Repa Francois Barhouch v. The Republic*, (1987) 2 C.L.R. 245, στην οποία το Εφετείο είχε διαπιστώσει ότι η διανοητική κατάσταση της Εφεσείουσας είχε επιδεινωθεί σε μεγάλο βαθμό ενώ εξέτιε την ποινή της στις φυλακές, ότι υπέφερε από κατάθλιψη, ότι παρουσίαζε τάσεις αυτοκτονίας, ότι περαιτέρω κράτησή της θα επιδεινωνε την κατάστασή της ακόμα περισσότερο και ότι παρουσίασε όγκο στο στήθος για τον οποίο υπήρχαν μεγάλες υπόνοιες ότι ήταν κακοήθης, αρνείτο δε, λόγω της κατάθλιψής της, να υποστεί την αναγκαία εγχείρηση για τη βιοψία του όγκου. Το Εφετείο έκαμε τη διαπίστωση ότι η ζωή της εφεσείου-

30

35

5 σας αντιμετώπιζε σοβαρό κίνδυνο μετά τη σοβαρή επιδει-
 νωση της σωματικής και ψυχικής της υγείας και περιέγρα-
 ψε την όλη κατάσταση της ως τραγική. Ακολούθως το Δι-
 10 καστήριο εξέφρασε την άποψη ότι σε περιπτώσεις όπως
 εκείνη ενώπιόν του στις οποίες λαμβάνουν χώρα εξαιρετι-
 κής μορφής μεταγενέστερες εξελίξεις στις προσωπικές ή
 τις οικογενειακές συνθήκες του προσώπου που έχει κατα-
 10 δικαστεί σε φυλάκιση, το Εφετείο μπορεί να επέμβει ενα-
 ντίον ποινής την οποία δεν κρίνει ως έκδηλα υπερβολική,
 για καθαρά ανθρωπιστικούς λόγους.

15 Η υπόθεση *Barhouch* (ανωτέρω) ακολουθήθηκε στην
 υπόθεση *Mohamed Zewar ν. Δημοκρατίας*, (1990) 2 Α.Α.Δ.
 384 στην οποία η κακή κατάσταση της υγείας του εφεσείο-
 ντα είχε επιδεινωθεί ενώ εξέτιε την ποινή του, με αποτέλε-
 15 σμα να χρησιμοποιεί πατερίτσες λόγω αδυναμίας που
 αντιμετώπιζε στο βάδισμα και να μην μπορεί πάντοτε να
 συγκρατεί τα ούρα του. Το Εφετείο απάντησε καταφατι-
 κά στο ερώτημα κατά πόσο η κατάσταση αυτή της υγείας
 του εφεσείου συνιστούσε εξαιρετικές περιστάσεις και
 20 προχώρησε για λόγους καθαρά ανθρωπιστικούς στη μείω-
 ση της ποινής φυλάκισης που είχε επιβληθεί στον εφεσείο-
 ντα.

25 Η τελευταία αυθεντία στην οποία είχε γίνει αναφορά
 είναι η *Adli Yousef El-Disi ν. Της Δημοκρατίας*, (1991) 2
 Α.Α.Δ. 536 η οποία αποτελεί μια ακόμα περίπτωση στην
 οποία το Εφετείο χαρακτήρισε τις προσωπικές συνθήκες
 του εφεσείου ως εξαιρετικές και επέδειξε επιείκεια
 μειώνοντας την ποινή φυλάκισης που του είχε επιβληθεί.
 Πριν ακόμα ο εφεσείων καταδικαστεί έπασχε από οφθαλ-
 30 μική νόσο η οποία του είχε στερήσει πλήρως την όραση
 στο δεξί μάτι. Του είχε επίσης περιορίσει την όραση στο
 αριστερό μάτι στο 50% της κανονικής. Ενώ εξέτιε την
 ποινή του η όρασή του στο αριστερό μάτι είχε μειωθεί στο
 20-30% της κανονικής. Η επιδεινούμενη οφθαλμική
 νόσος του είχε πρόσθετα προκαλέσει κρίσεις άγχους και
 κεφαλαλγίες.

35 Καμιά αναλογία δεν υπάρχει μεταξύ των γεγονότων

των τριών πιο πάνω υποθέσεων που αφορούν την κατάσταση της υγείας των εφεσειόντων με τα αντίστοιχα γεγονότα στην παρούσα έφεση. Η έκφραση ιατρικής γνώμης ότι η περαιτέρω κράτηση του παρόντα Εφεσείου στις φυλακές θα επιδεινώσει την κατάσταση της υγείας του, κατά τρόπο γενικό, η οποία δε φαίνεται να υποστηρίζεται από τη γνώμη των γιατρών Διέτη και Χριστοφίδη οι οποίοι είναι οι κατ' εξοχή θεράποντες γιατροί του Εφεσείου, δε συνιστά από μόνη της εξαιρετικές προσωπικές περιστάσεις του Εφεσείου που να δικαιολογούν την επέμβαση του Εφετείου για λόγους καθαρά ανθρωπιστικούς.

5

10

Θα πρέπει επίσης να τονίσουμε ότι δεν έχουμε ικανοποιηθεί ότι το Κακουργιοδικείο, κατά την επιμέτρηση της ποινής που επέβαλε στον Εφεσείου, δεν απέδωσε στην κατάσταση της υγείας του τη δέουσα κάτω από τις περιστάσεις βαρύτητα.

15

Για τους λόγους που έχουμε εκθέσει, η έφεση απορρίπτεται.

Η έφεση απορρίπτεται.